

Rakennusalan vähähiilistyminen

Rakennusteollisuuden vastuullisuuswebinaari 5.2.2026

Kirsi Martinkauppi
Vastuullisuusjohtaja

Rakennuksen vähähiilisyys (38 §)

- Rakentamishankkeeseen ryhtyvän on huolehdittava, että uusi rakennus suunnitellaan ja rakennetaan sen käyttötarkoituksen edellyttämällä tavalla vähähiiliseksi.
- Uuden rakennuksen hiilijalanjälki ja hiilikädenjälki on raportoitava **loppukatselmusta** varten tehtävässä ilmastaselvityksessä
- Hiilijalanjäljen ja hiilikädenjäljen arvioinnin on katettava rakennuksen **elinkaari**. Arvioinnissa on käytettävä rakennuksen vähähiilisyyden arviointimenetelmää sekä kansallisen päästötietokannan tietoja tai muita arviointimenetelmän mukaisia ympäristöominaisuustietoja.
- Vähähiilisyyden arvioinnin on katettava erikseen **rakennuksen ja rakennuspaikan** sisältämät uudet ja hyödynnettävät rakennus- ja tekniikkaosat.
- Uudelle rakennukselle laadittava vähintään **pääpiirustustasoinen rakennustuoteluettelo** rakentamislupavaiheessa
 - Päivitetään loppukatselmuksen yhteydessä **RT**

Hiilijalanjäljen raja-arvo (38 a §)

- Uuden rakennuksen hiilijalanjälki ei saa ylittää rakennusten käyttötarkoituksluokittain säädettyä **raja-arvoa**.
- Rakennuksen hiilijalanjäljen raja-arvon on perustuttava rakennuksen **koko elinkaaren aikana tapahtuvaan energian ja materiaalien kulutukseen**, eikä se sisällä rakennuspaikan hiilijalanjälkeä eikä rakennuksen tai rakennuspaikan hiilikädenjälkeä.
- Raja-arvoa annettaessa voidaan ottaa huomioon **erityistilanteet**, joissa raja-arvon alittaminen on rakennukseen, sen käyttötarkoitukseen tai sijaintipaikkaan liittyvien ominaispiirteiden vuoksi erityisen vaikeaa.

Ilmastaselvitys

Voimaan
2026

- Rakennustuotteiden valmistus
- Kuljetukset
- Rakentaminen
- Rakennustuotteiden vaihdot
- Energian kulutus rakennuksessa
- Purkaminen
- Kierrätys
- Loppusijoitus

- Uudelleenkäyttö
- Kierrätys
- Ylimääräinen uusiutuva energia
- Pitkäikäiset hiilivarastot
- Karbonatisoituminen

Hankkeeseen ryhtyvän
huolehtimisvelvoite

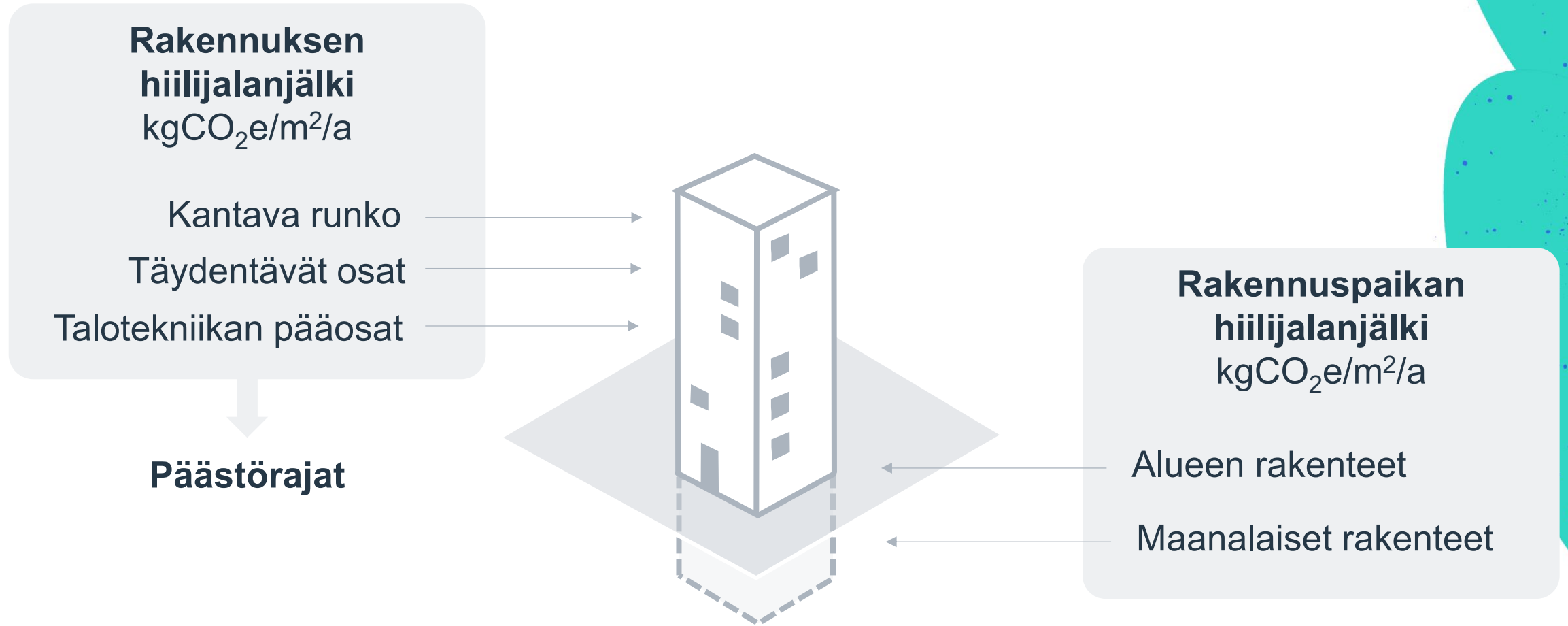
Hiilijalanjälki

Hiilikädenjälki

Raja-arvot tietyille uusille
rakennuksille

Arvioinnin kohde

**Voimaan
2026**

Hiilijalanjäljen raja-arvot (kg CO₂e/m²/a)

Käyttötarkoitukseluokka	Raja-arvo 1.1.2026	Raja-arvo 1.1.2029
Rivitalo	16	13
Asuinkerrostalo	16	12
Toimistorakennus ja terveystakeskus	20	17
Liikerakennus, tavaratalo, kauppakeskus, myymälärakennus, teatteri, kirjasto, museo jne.	22	18
Majoitusliikerakennus, hotelli, palvelutalo, vanhainkoti, hoitolaitos	25	22
Opetusrakennus ja päiväkot	20	16
Liikuntahalli	21	18
Sairaala	29	28
Lämmitetyltä nettoalaltaan yli 1000 m ² suuruinen varastorakennus, liikenteen rakennus, uimahalli ja jäähalli	24	21

5 § Sallitut raja-arvon ylitykset erityistilanteissa

Hiilijalanjäljen raja-arvo saa **ylittyä enintään 5 %**, jos raja-arvon alittavan uuden rakennuksen suunnittelu ja toteuttaminen on erityisen vaikeaa:

- 1) rakennuksen, sen käyttötarkoituksen tai sijaintipaikan ominaispiirteiden takia;
- 2) sellaisten kaavamääräysten noudattamisen takia, jotka nostavat merkittävästi rakennuksen hiilijalanjälkeä; tai
- 3) tavanomaisesta rakentamisesta poikkeavien, pitkäikäisyyttä edistävien elinkaariominaisuuksien toteuttamisen takia.

Raja-arvo saa kuitenkin ylittyä sen verran, kuin on välttämätöntä, jos:

- 1) raja-arvon alittaminen on erityisen vaikeaa **rakennuksen korkeuden** vuoksi; tai
- 2) kantavien ja jäykistävien rakenteiden suunnittelu ja toteuttaminen siten, että raja-arvo alittuu, on erityisen vaikeaa **poikkeuksellisen vaativan sijaintipaikan** vuoksi.

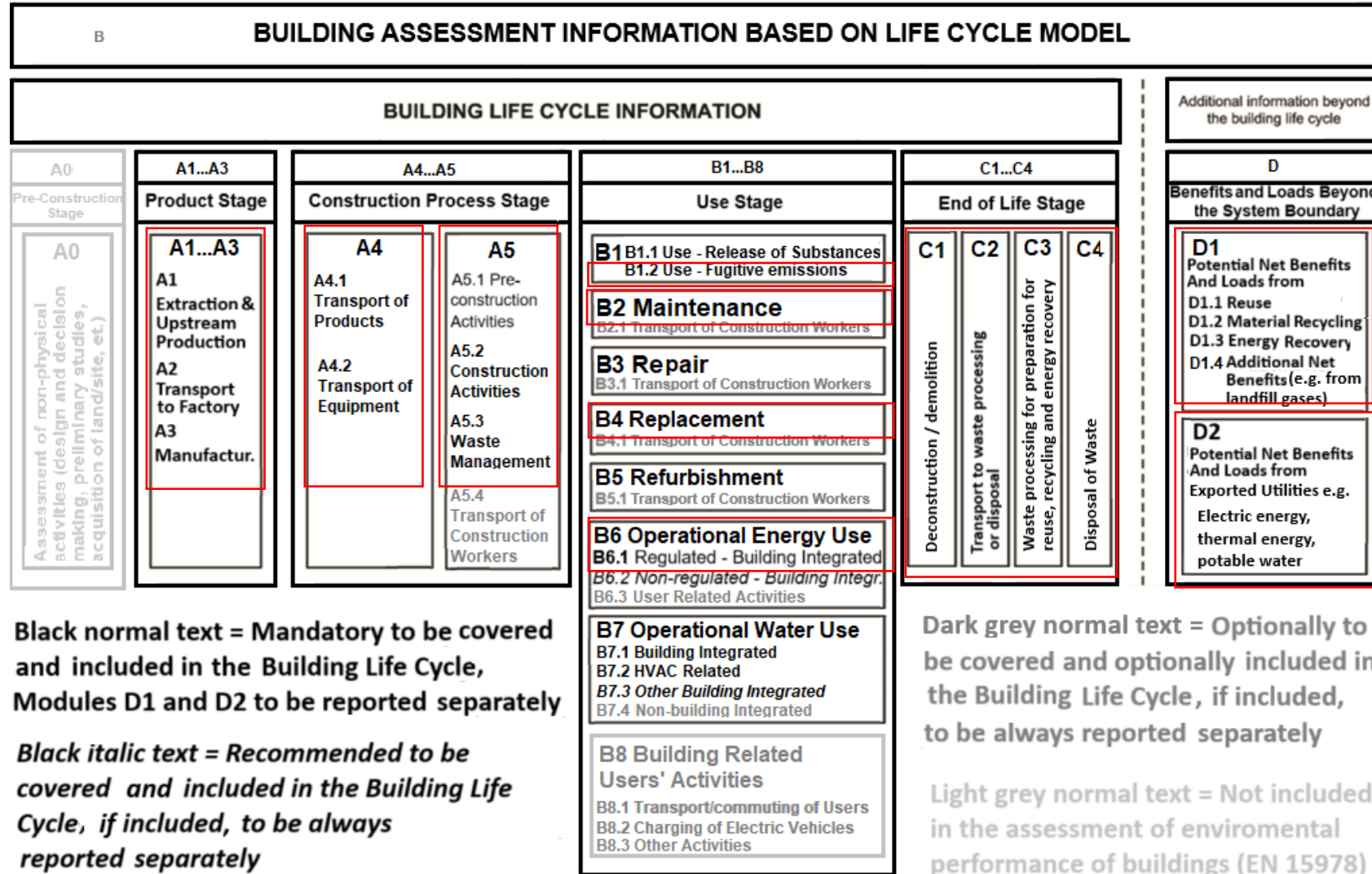
Mitä tapahtuu, jos en pääse raja-arvoon?

- Rakentamislain 59 §:n otsikkoa muutettiin korjaussarjalla.
- Lupa vähäiseen poikkeamiseen **voidaan** myöntää loppukatselmuksen yhteydessä.
- Rakennuksen teknisiä ja niitä vastaavia ominaisuuksia koskevan vähäisen poikkeamisen edellytyksenä on lisäksi, ettei poikkeaminen vaaranna rakentamiselle asetettujen keskeisten vaatimusten täyttymistä.
- Kunta harkitsee, myöntääkö vai ei.
- Oikeuskäytännön mukaan yli 10 %:n ylitys ei ole enää vähäistä.
- Yli 10 %:n ylitys johtaa todennäköisesti siihen, että rakennusta ei voi ottaa käyttöön.

EU:n delegoitu säädös rakennuksen elinkaaren hiilijalanjäljestä EPBD:n nojalla

- Komissio (DG Energy) julkaisi 16.12.2025 delegoidun säädöksen (DA) rakennusten elinkaaren hiilijalanjäljen laskentaan rakennusten energiatehokkuusdirektiivin (EPBD) mukaisesti.
- Puitteet EPBD:n vaatimaan rakennusten elinkaaren hiilijalanjäljen laskentaan perustuen standardiin EN 15978:2025.
- Arviointiajanjakso on määritelty 50 vuoteen
- Rakennuksen elinkaaren ulkopuolisten nettohyötyjen moduulit D1.1, D1.2, D1.3 ja D1.4 sekä D2 kuuluvat pakollisiin laskettaviin moduuleihin.
- Delegoidussa säädöksessä määritetään myös arviointiin sisällytettävät rakennusosat, tilaosat ja talotekniikka EN 15978:2025:n mukaisesti.
- YM asetusta rakennuksen ilmastaselvityksestä ja rakennustuoteluettelosta jouduttaneen muuttamaan.
- EPBD:n hiilijalanjäljen laskenta koskee kaikkia uusia rakennuksia 2030 alkaen – rakentamislakiin ”virityssarja”.

Pakolliset rakennuksen elinkaaren arvioinnin moduulit, EPBD - DA

Päästötietokanta co2data.fi

- Mahdollistaa rakennuksen vähähiilisyyden arvioinnin
- Tiedot hiilijalanjäljistä ja kädenjäljistä:
 - Rakennustuotteet
 - Rakentaminen ja kuljetus
 - Energia
 - Jätteenkäsittely ja kierrätys
 - Kaikki tiedot tyypillisiä ja anonyymejä
- Valmisteltu yhteistyössä
 - Suomen ja Ruotsin viranomaiset
 - Rakennustuoteteollisuuden yritysten edustajat
- Lanseeraus 1.3.2021
- Jatkuva ylläpito ja kehitys SYKE:n toimesta

CPR Acquis Expert Groups - priorities

Uutta CPR:ää sovelletaan käytännössä harmonisoitu tuotestandardi kerrallaan

- EU:n rakennustuoteasetus (CPR) voimaan 7.1.2025, sovelletaan 8.1.2026 alkaen
- Vaikka uusi CPR kattaa EPD:n laskennan, asetuksen voimaantulo ei suoraan vaikuta mitenkään jo CE-merkittyjen rakennustuotteiden käyttöön.
- EPD lasketaan CPR:n mukaan vasta, kun tuoteryhmittäin laaditaan myös EPD:n laskennan kattavia harmonisoituja tuotestandardeja.
- Mikään ei siis tältä osin muutu 2026.
- Uuden CPR:n mukaisia harmonisoituja tuotestandardeja valmistuu 2027-2040.

RT RAKENNUS- TEOLLISUUS

Maa, jota rakennetaan hyvin, voi hyvin.